

Верослав Ранчић

КОНТРОЛИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

PORTALIBRIS

Верослав Ранчић
КОНТРОЛИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Copyright © Порталибрис, 2017.

Сва права задржана укључујући право на репродукцију
у било ком облику у целости или делимично.

*Теби,
Збої чије је љубави
И уз чију је нежност
Написан овај роман*

*Личности, функције, институције, политичке
структуре и догађања искључиво су плод фикције и
немају ништа заједничко са тренутном стварношћу.
Уколико дођете до другачије закључка, размислите да
ли прихватам ваше сујетности.*

B. P.

1.

Голф боје труле вишње био је паркиран уз ивицу бетонског платоа, испред низа гаража, стешњених блоковима два сива, безлична солитера. Сунце које је залазило, губећи се иза ивице аеродрома, тукло је зрацима у раван површине прозора горњих спратова, одбијајући се од њих. Одблесак није допирао до Паје Делића. Седео је за воланом, на предњем седишту. На задњем се налазила тамна кутија система за прислушкивање.

Поподне се приближавало крају. Тротоари су углавном били празни.

Двадесет година живим у овом граду, размишљао је Паја Делић, а појма нисам имао да постоје улице мирне попут ове. Да нисмо добили налог, сумњам да бих икада прошао овим крајем. У животу је све питање случајности.

Кроз ветробранско стакло видео је Силвестера Краља како застаје, осврћући се за младом женом.

Разметао се величином своје мушкости, тврдећи да је то најмоћнија палица у Полицијској управи Београда. Кад год би угледао младу жену јаким бокова и снажних листова, доживљавао је ерекцију. Једном приликом упитао је Делића колико је пута преварио жену. Делић се збунио. Било му је непријатно да каже: Никад. Ни после њене смрти. Прошле су од тада две године. У њему као да је пресахла потреба за било каквим обликом сексуалности. Помисао на ноћи проведене с њом изазивале су очајање за нечим што је неповратно изгубљено. Приближавао се педесетој. Живот професионалца започео је као младић по катакомбама приградских паркинга за тешка возила. Малтретирао се, с упорношћу човека са села, по вечерњим школама, да би са дипломом правног факултета догурао до места инспектора. Сада је ту где јесте, са двоје деце, без стана, али са именом на стамбеној листи под бројем седамдесет два. Треба чекати.

У СУП Београд његова стрпљивост била је позната. Био је педантан, упоран и никада се није предавао импулсима. Сакупљао је чињеницу по чињеницу, класификовао их, држао се њих, тврдећи да је неопходно да се прате сви трагови, с упорношћу својственом тврдоглавим и упорним људима који уживају у свом послу.

Посматрао је Краља како застаје да би пропустио крупну жену да прође пре њега. Нешто је рекао. Жена се насмејала. Проговорили су неколико речи и свако је наставио својим путем. Она је прешла десетак корака и окренула се. Краљу су биле потребне две секунде да стигне до ње. Поново су проговорили неколико речи. У међувремену аутобус је стигао, она је ушла и Краљ јој је махао... Било је просто невероватно како су жене јуришале на њега.

Краљ је ушао у кола.

– Како је било? – упитао је Делић махнувши главом према згради.

Силвестер Краљ се исцерио. – Пис ов кејк!

– Петнаест година живим у Београду – рекао је Делић – и да нисмо добили налог, не верујем да бих икада прошао кроз овај крај.

– А шта ћеш ти у елитном крају?! Шта ћу ја и шта ће такви као ми?! Ово је део Београда који је Господ Бог *случајно* резервисао за *изузетне*! У животу ти је све питање случајности... Јеси ли видео ону женску, с којом сам ћаскао? И то је случајност.

– Нисам слеп. Ти скачеш на сваку коју сретнеш.

– Питање хормона! Волим такве женске: снажне, крупне, чврсте и са добрим сисама. Кад год наиђем на жену јаким бокова и снажних листова, ја доле луднем... Мислим да ће са овом бити нешто. Добио сам број њеног телефона.

– Па ти се јави њен муж, који је европски првак у каратеу.

– Можда би и с њим требало изменити искуства – Краљ је почео безочно да се цери.

– Човек никад не зна где га очекује рај.

– Шта би урадио кад би твоја жена сазнала да шврљаш?

– Шта би урадила – ништа!

Делић је зурio кроз ветробранско стакло. Са двоје деце у периферијској приземној кући од три просторије, Паја Делић живео је живот какав је једино могао да живи. Син у седмом, а ћерка у петом разреду основне школе. Дани су ишли својим током, он је водио рачуна о деци, радио хонорарно посао као што је овај, не жалећи се на живот.

Краљ је био друга прича. Јурио је жене на све стране. Делић се сећао невероватне сцене у приватној фабрици обуће, где су чекали директора. Једна од радница пролазила је поред Краља, застала и рекла му неколико речи. Онда су ушли у теретни лифт, који је три минута касније почео да се креће од приземља до четвртог спрата и поново се клацкао истом релацијом... Седам пута.

– Према ономе како нам је речено, *срећник* би требало да је већ овде.

– Стићи ће... Градоначелник и треба да буде срећник. Али, ја не верујем да постоји срећа. Ако постоји, онда је подмукла и поткупљива. Оно за шта ја мислим да је срећа овог тренутка већ сутра на неком другом месту, или чак на овом, може да изгледа другачије, да се разликује од свега за шта мислиш да је срећна околност и да те усређује.

– Глупости! Апсолутно је опипљива – Краљ је подешавао ласерски шпијунски микрофон хај-тек генерације. – Обожавам ову справицу – говорио је. – Свети грал! Није ти потребно инсталирање опреме на месту које прислушкујеш... Ућеш, поставиш тачкицу и изађеш.

Погледао је кроз ветробранско стакло кола.

– Моја срећа оде! – рекао је видевши да аутобус на градској линији одлази. – Јавићу се ја њој. Кажем ти, биће ту нешто, ако буде среће!

Погледао је Делића. – Шта би за тебе требало да буде срећа?

– Шта ти мене питаш! Срећа је да моји клинци немају температуру, да сам им обезбедио новац да оду на школску екскурзију, да увече седимо и заједно гледамо те-ве у нашој јединој просторији од шеснаест квадрата. И ћутимо! Односно, ја гледам телевизију, они боцкају мобилне. Дописују се с другарима, читају порукице с Фејса и повремено прсну у смех. Тај смех је – срећа! Срећа је опипљив двособан стан. Срећа је и једноособан стан са купатилом... Знаш ли како изгледају изнајмљени соба и кухиња, све у свему, двадесет шест квадрата, са клозетом у дворишту, без купатила и са двоје деце?

– Изгледају као ти.

– Тако је! Баш као ја.

У дну улице појавио се мерцедес 500Е. Брзо се приближавао и зауставио испред улаза у зграду преко пута паркинга на коме су се налазили Делић и Краљ.

Бокан је изашао из кола, обишао их и отворио задња врата.

– Љубавници стижу – процедио је Краљ. Са задњег седишта дохватио је кратку повијену цев, повезану са кућиштем и звучником. Притиснуо је преносник. У колима се зачуло откуцавање зидног сата.

– Генијална справа! Сат је на супротном зиду од места где сам поставио систем.

– Не већи од тачке?

– Не већи од тачке. Тако је! Зато га и зовем *свeйтим ѝралом*!

Из мерцедеса је изашао Богдан Ђуровић. Испружио је руку и помогао Жоји Пипер да напусти аутомобил.

– Каква женска! – процедио је Краљ. – Неки људи су срећни.

– Неки људи су срећни, док се не испостави да су несрећни.

Овај је на том путу.

– Шта га боли! Има згодну жену, има љубавницу, има Београд и иде да туца! Ако туца цео Београд као градоначелник, зашто не би и две жене?! Човек има вилу, има лову, увек има цицу, има ову која је на путу да ускоро не буде стална љубавница... Никада се није са љубавницом задржао дуже од пет-шест месеци...

– Са овом је дуже.

– Зато она и јесте на путу да оде. Бити градоначелник Београда отвара ти могућност небројених познанстава и слушања женског света. Одувек сам се питао како један човек у тако кратком времену на челу Београда може да добије такав значај. Функција му обезбеђује слободу да ради шта хоће, све у име грађана. Овога хоће живот и тачка! Ми дреждимо, а он ће да туца... Јесте ова пола силиконка, али рупа јој није силиконска. Значи, срећан је! Када човек у његовим годинама открије политику, и власт, и секс, постаје завистан од све три опције. Ђуровић је будала ако не зна да је срећан, ако чак није ни поверовао да је срећан. А кад то прихватиш као нешто сасвим нормално, схваташ да те је мајка природа изабрала за свог мљеника и хтео ти или не – ти јеси срећник!

Делић се насмејао. – Зашто шапућеш? Они не могу да те чују... Да, улазе...

– Обожавам *свејшн њрал*! На пет стотина метара хвата кад трепнеш.

Према предложеном закону о територијалној организацији, Србија има две аутономне покрајине, сто њедесет њишњина, двадесет њри ѡрада и, као ѡсебну ѡеријоријалну јединицу – ѡрад Беоѡрад. То је уѡврђено Усѡавом и законом...

Богдан Ђуровић је седео на треседу од вештачке коже, мало заваљен уназад, с руком пребаченом преко Жојиних рамена. Врховима прстију додиривао је место на блузи испод које се назирала набрекла брадавица. Лаганим покретима правио је једва приметне кругове. Осећао је како малени гребен под додиром постаје све тврђи. И то га је узбуђивало.

Његов лик на телевизијском екрану и припремљени одговори, које је конципирао Узелац на Жојина питања, почели су да му сметају. Са малог резбареног стола подигао је чашу вискија и отпио гутљај.

Гледајући озбиљно са екрана, он је говорио:

... нији да се доведе у њихов положај у држави, ни свакако не би било од користи ни за Србију, ни за покрајине, ни за ошине, нији до доноси заједнишву. Нији за Београд.

Док је на екрану, мало натуштених обрва и погледа упереног у Жоју, која је у студију седела преко пута њега, завршавао говор, у њеној соби Богдан Ђуровић је процедио кроз зубе: – Лупетам! Ко ће то да разуме, кад не разумем ни ја самога себе...

Почео је тихо да се смеје.

Поново је испио гутљај вискија и коцкице леда удариле су о бокове чаше. Гледао је према екрану. У крупном плану налазила се Жоја, чија је коса природно била веома црна и на темену затегнута светлом траком. Видео се благи превој врата, савршено обликовано ухо, идеална линија носа и усана, дубоке сенке испод дугих трепавица и лице без иједне боре.

Ђуровић не би могао да каже шта га је више узбуђивало: Жојин лик на екрану или она сама крај њега, у смирености собе на трећем спрату куће од жутих цигала. Жоју је први пут видео у некој емисији, док је интервјуисала Здравка Пјанића. Оног тренутка када ју је угледао, снагом до тада њему апсолутно непознатом, пожелео је да воде љубав. Одмах је позвао Пјанића, затим уредника информативне редакције телевизије. Коначно, дочепао се ње захваљујући Миленку Миленковићу, директору грађевинске компаније *Нови технорадићел*. Осмехнуо се сетивши се првог вођења љубави са њом у *предраћу раја*, како су називали скривени апартаман у *Новом технорадићелу*, на чудесном кревету *цејмс бонг*, уз мелодију *Nobody Does It Better* из филма *Шијун који ме је волео*.

Слушајући Жојин глас из звучника телевизора...

Господине прагоначелниче, каква је, у том случају, улоја бројних политичких сиранака у Србији?

... покушао је да завуче шаку у отвор њене блузе. Дугме се откинуло.

– Сачекај! – Жоја је оштро реаговала, померајући његову руку. – Хоћу да видим до краја.

– Све што ћеш видети и чути – чула си и видела овде, док смо пробали, у студију за време снимања и током монтаже... Све то знаш!

– Нису исто монтажа, контролна пројекција, ова просторија и емитовање! Слуша нас неколико десетина хиљада људи... Вероватно и више! Зар те то не узбуђује?

– Све су то нагваждања! – одбрусио је Ђуровић повлачећи руку. Поново је отпио гутљај вискија.

Његов лик на екрану почео је да трепери...

– *Стиранке се не моју више одржавају само на вербалним констатацијама да су се, у остваривањима усвојених концепција Републике, у пракси испољиле слабости и једностраности...* – образлагао је Ђуровић у студију пред три камере и, како ће служба за истраживање програма утврдити кроз двадесет четири сата, пред три стотине седамдесет две хиљаде и четири стотине шездесет два гледаоца.

Слушајући Ђуровића, Здравко Пјанић је осећао како револт у њему све више расте. Његово незадовољство није било подстакнуто осећањима према Милени. Врста љутње која се сакупљала могла је да изазове непријатељство, што он ничим не би могао да прикрије нити да објасни.

Понаша се као дилетант!, размишљао је Пјанић у свом кабинету. Као да нема искуства и као да је остао без памети. Каква је то будалаштина, учествовати у емисији своје љубавнице?! За њихов однос знају сви, или скоро сви који не би требало да знају.

Као председник Привредне коморе Београда, зашто није спречио емитовање прилога са Ђуровићем? А могао је. Требало је само да окрене телефон! Пјанић то себи није могао да објасни. Није могао да одговори с прецизношћу, њему својственом, иако је на столу имао информацију о садржају прилога. Све што је написано на хартији има другачију димензију када се изговори

пред камерама и када крене у етар. У основи свега био је страх, не страх од нечег опипљивог, материјализованог и претећег, упереног у њега, већ осећање нелагодности да би своје „не” морао да правда пред Миленом.

Тачно! Разлог је био емотиван.

Милена је закорачила у његов живот у тренутку када је најмање очекивао да се тако нешто може догодити. Као провиђење.

– Никада нико не би прихватио да моја подршка Ђуровићу нема ништа заједничко са Миленом, а подршка је била битна као председника Привредне коморе Београда – изговорио је изненада гласно, и његове речи су чудно одјекнуле у полумраку кабинета.

Ђуровић је био способан. Прихватао је послове без обзира на то да ли су му се допадали или не, уколико у коначном збиру нису доносили диспаритет између узрока и последица. Догађало се да он, у контактима с пословним партнерима, нарочито откако је постао градоначелник Београда, буде присиљен на компромисе, иако је економиста у њему налагао другачија решења. Знао је зашто то чини. Притисак пословног консензуса спречавао га је да тврдоглаво истера свој предлог, али у крајњем збиру, улаз у компромис обезвређивао је позитиван биланс. Кад год је прихватао солуцију оваквог карактера, знао је да ништа није трајно и да ће на другој страни успети да обезбеди противуслугу. У таквим ситуацијама код њега се није појављивала грижа савести због, условно речено, изневерених личних принципа. Искуство му је говорило да планирани уступак иде руку под руку са пословним ризиком и одговарајућом противуслужом супротне стране. Било би погрешно протумачити да је Ђуровићев прилаз имао нешто од коцкарског менталитета. Његов опрезан пословни дух никада му није дозвољавао да се успава, већ је то било свесно, добро одмерено сазнање да амортизација идеје не значи и губљење вредности.

Сходно томе, послове је заснивао на истини. Али, када су услови другачије диктирали, допуштао је себи одређене

варијације на тему истине. То је називао пословном спретношћу. Уосталом, тврдио је, зар аритметичке аксиоме, пре него што су постале ортодоксни закони, нису биле постављене на хипотетичким претпоставкама? А свака хипотетичка претпоставка заснива се на одређеном виду неистине. Било је ситуација када се осећао као да је залутао у непознатој шуми. Са свих страна вребала су га изненађења, претили различити облици опасности, замке сачекивале на сваком кораку. Због тога је ишао опрезно. Ризици су били очевидни. Његова извезбана самоувереност и њему самом деловала је као најциничнија иронија. Кретао се често лавиринтом, без Аријадниног конца, који би му помогао да се ишчупа, врати и избегне претње и замке. Захваљујући самозаштитном инстинкту, владао је најважнијим елементима игре: за нијансу бити хладнокрвнији и концентрисанији од противника који располаже јачим адутима.

За тренутак Пјанићева пажња била је увучена у размишљање о Ђуровићу. Поглед је управио према телевизору у жељи да до краја саслуша емисију, због чије ће садржине њих двојица, као страначки истомишљеници, морати да се нађу. Није осећао задовољство што ће се срести са Ђуровићем, који је говорио са телевизијског екрана:

... било на шћейу инїеїриїейта и суверениїейта Републике, било на шћейу њокрајина...

– **Скини блузу!** – наредио је Ђуровић док је Жоја очекивала питање које је изговорила три дана раније у телевизијском студију. Знала га је напамет, као и сва остала, и није било никаквог разлога да оно буде титловано на монитору, као помоћ за евентуалну неприлику. Речи су клизиле малим, од гледалаца сакривеним екраном.

Ускоро њредсїоје избори... Шћа мислиїе о њодмлађивању руководсїва сїранке?

Пре него што се одговор зачуо са екрана, Богдан Ђуровић је окренуо Жоју према себи. Тросед од вештачке коже је зашкрипао. Једним покретом раскопчао јој је блузу и повукао је уназад. Испод блузе није носила ништа, као и увек, и дојке су јој биле слободне. Набубрела брадавица на десној страни стремилa је према њему. Услед наглог окрета, растворио се доњи део сукње, везан танком траком око струка. Превој Жојиних препона погодио је Ђуровића као удар песнице у мали стомак. Испружио је руку и зарио је испод њеног доњег веша. Јекнуо је и повукао ка себи.

Његов лик, претворен у једну димензију на конвексној површини екрана, говорио је у простор собе, кроз коју је у таласима надолазило Ђуровићево дахтање.

Ја сам зајоворник такве идеје, али не по сваку цену. Један љокрећ, нарочито револуционаран као што је наш, демократски, не чине само идеје већ и људи који су се борили за њихово остваривање...

Жоја је тешко дисала кроз нос јер су Ђуровићева уста била припијена уз њена. Једном руком стезао јој је дојку – јаче, слабије, јаче, мрвио је и притискао, док је другом, ослоњеном о ивицу троседа, покушавао да одржи равнотежу. Његово дахтање постајало је грозничавије... Осетила је непријатан, јак мирис зноја, који је увек претходио његовом врхунцу. Није имала другог избора. За тренутак-два све ће бити готово, ако прискочи у помоћ. Окренула је главу у страну, начинивши неколико снажних покрета.

Ђуровић је праскао у њеној утроби. Дисао је тешко изнад ње, док су му трзаји потресали тело.

Из телевизора се и даље чуо његов глас:

За сваку функцију треба изабрати људе који ће на својим љећима моћи да понесу одговарајући терет, без обзира на њихове јодине. Превелика кадровска смена може да угрози континуитет најрећка Београда, а по ми који водимо и волимо овај град никада нећемо дозволити.

У службеним колима, Силвестер Краљ, који се нагнуо према малом звучнику из кога су допирали звуци из Жојиног стана, исцерио се подругљиво.

– Олуја прође без кише! – рекао је.

Ђуровићев глас је и даље допирао. – Је ли и код тебе било као код мене?

– Било је.

– Како?

– Незаборавно – рекла је Жоја Пипер. – Незаборавно... Штета што емисију нисам чула до краја.

2.

– Скрени овде. На углу има једна!

Расклиматана, улубљена са свих страна, ко зна колико пута ударена и лоше поправљана, шкода октавија боје цигле трзала се уз сам тротоар.

Пред поноћ, вече је мирисало на скору кишу. Трамваји су звонили у оближњој Душановој улици; исцепани листови новина, ношени ветром, витлали су преко коловоза. Некакав пијанац објашњавао се са својим ликом у излогу продавнице пића на углу раскрснице улица. Мали угаони парк, бетонског средишта и угажене травнате елипсе, којом су пролазници препречавали пут, немајући стрпљења да обиђу асфалтном траком, зврјао је празан. Полуизломљена клупа била је повучена уз зид уличне трафостанице и заклоњена њеном сенком. Вероватно је то учинио љубавни пар који није имао куда да оде.

– Скрени овде. На углу има једна тека¹ – поново је изговорио Цар, држећи се за рукохват испод ветробранског стакла.

– Умукни, идиоте!

¹ Апотека – на сленгу наркомана.

Владимир је чврсто стегао волан. Пекло га је у мозгу. Није могао да одреди епицентар врелине негде под лобањом, у средишту сиве мождане масе, све је врело, кључало и одатле се разливало према периферији тела.

Цар му није био потребан! Нико му није био потребан. Ни Цар! Ни хистерични Жишка на задњем седишту.

– Скрени овде! Скрени овде! Скрени овде!

Цареве речи заривале су му се у свест као усијане игле. Није га подносио! Није га подносио од оног времена када је дознао да је Цар, као шеснаестогодишњак, после снифовања² под утицајем халуцинација покушао је да силује једанаестогодишњу сестру. Отац је наишао. Зграбио га за врат и голу стражњицу, страховитом снагом, подстакнутом ужасним бесом, бацио према зиду. Промашао је. Цар је ударио о врата. Разбио их леђима, пролетео кроз њих и, стрмоглавивши се преко оgrade терасе, пао са првог спрата. Три и по месеца провео је у болници. Отац га ниједном није посетио. Две године нису проговорили ни реч. Једног јутра отац је ставио цев ловачке пушке у уста и повукао окидач.

На задњем седишту Жишка се тресао. Пожутеле крезаве зубе заривао је у усне, које су већ биле изгризене до крви.

Владимир је мрзео Жишку.

Мрзео је Жишкин мирис устајалог зноја и задах из уста. Зуби су му испадали, иако никада није боловао од зубобоље. На своју невољу, некога је морао да има. Када је схватио да је сувоњави и стално уморни Жишка емоционално и физички завистан од хероина, Владимир га је упитао, као што ће њега упитати Љерка: – Чему?

Жишка га је гледао празним очима. Говорио му је, али није видео Владимира. Био је негде, у неким далеким просторима. Рекао је: – Дрога ми помаже да људе око себе видим без

² Сниф (енг. sniff) – шмркање, намерно удисање испарљивих органских растварача који депресивно делују на нервни систем. Под утицајем халуцинација, особа која снифује често постаје агресивна према околини.

параноичних наочара. Видим их у реалној боји. А када видиш истину каква јесте, не желиш да видиш ништа друго толико лажно. Не интересују те људски односи, који су увек лажни. Интересује те само твој однос према самој себи. Ту нема обмана. Ту је истина гола, потпуна, онаква каква би требало да буде, а каква није.

Много касније Владимир ће, читајући о трагањима Олдуса Хакслија за прочишћавањем свог *ја* и за просветљењем искуства под дејством неке чудесне биљке, почети да се повлачи у себе, преламајући стварност према својим потребама.

Први пут, Љерка га је пронашла на поду, између кревета и зида. Згрченог, ногу повијених у страну, затворених очију и идиотског осмеха.

Познавала је то осећање страха, нарочито пред излазак на позорницу у *Шчелкунчику* и *Сјарџаку*. Тај страх је био на ивици парализе и тада се питала није ли мудрије да побегне из театра, да напусти балет и запосли се као продавачица у робној кући, или стјуардеса, будући да је говорила два језика. Та димензија страха била је далеко од стимулативне треме, којом уметници најчешће прво обмањују себе, а онда и своју околину. Сећала се гостовања у Народном позоришту славног тенора Марија дел Монака, кога је менаџер морао да закључа у гардероби пре изласка на сцену како овај не би побегао из позоришта.

Страх који је Љерка осетила угледавши Владимирово лице и схвативши шта се догодило разликовао се од свега што је доживела. Разарао је. Руке су јој се следиле и није била у стању да их помери. Стајала је укочено крај постеље, без могућности да се покрене. Све време витлала је у глави: Зашто?!

Владимир јој никада неће одговорити у потпуности. Објашњавао је са запањујућом аналитичком прецизношћу шта му се десило и како се осећао.

– Када је дрога почела да делује – разлагао је гледајући сестру преко стола, на петом спрату ресторана, одакле је пуцао поглед на панораму половине града, два дана након што га је

нашла на поду, између кревета и зида – у глави је почело да ми се ковитла. Губио сам осећање оријентације. Унаоколо све ми се подсмехивало – мушкарци, жене, постаменти... Светло се церило. Просторија је губила облик. Удаљавала се и приближавала. Закони перспективе и земљине теже, гравитација – престали су да постоје. Све се таласало... У *Половецким иџрама* постоји сцена када се све заврти... Покушавао сам да те нађем у маси балерина, али ти би нестајала и поново се појављивала, и наново нестајала.

– Најбоља представа у сезони – рекла је Љерка, трагајући за поентом Владимировог поређења.

– Тако се и мени љуљало... Као да је кореографију поставио суманути кореограф. Желео сам с неким да разговарам, али унаоколо није било никога од мојих... Неке наказе су отварале и затварале уста, али ја нисам ништа чуо... Имао сам утисак да се цепам на два дела. Једно моје *ја* посматрало је халуцинације мог другог *ја*. Нисам могао да се идентификујем ни са једним од њих... Постојао сам, али ме није било. Себе сам видео сасвим другачије и на нов начин. Нисам осећао ни задовољство, ни кривицу. Осећање кривице можда би ме вратило у стварност... Да ли је уз то осећање кривице Пилат осудио Христа, у име узвишених идеала вере, онда опрао руке и веровао да је тим чином све спрао са себе? Код Понтија није било кривице. Зашто би било код мене? Ја се само борим да не будем неко други – већ ја – какав уистину јесам, иначе сам мртав. Ми нисмо свесни свакодневних убистава. Све оне који изневере себе живот немилосрдно кажњава. Они мисле да су срећни. Среће нема! Срећа вероватно не може уопште да постоји. Постоји само разлика у несрећи из које се пружа више излаза и сви воде ничему.

Љерка је испружила руку и положила је на његове дуге танке прсте и горњи део шаке, на којој су се виделе набрекле плавичасте вене.

– Зашто си то ипак учинио, Владимире?

Одувек је волела начин на који се осмехивао. Рекао је: – Знаш ти мене... Хоћу све да пробам. Ко је оно рекао: „Све што је људско није ми страно!” Не звучи ни патетично ни глупо.

Неколико тренутака је ћутао, загледан у простор између Љерке и ивичног стуба, који је држао дрвени свод локала.

– Халуцинирао сам Милену и Богдана – процедио је тихо. – Хтео сам да их дотакнем, али нисам успевао. Постајали су огромни. Затим су се нагло смањивали. Нестајали су међу некаквим ужасним лицима, којих је било свуда унаоколо.

Под Љеркиним прстима Владимирова шака била је непокретна и слеђена.

– Обећај да ово више нећеш учинити – затражила је тихо, стегнувши братовљеве прсте.

Климнуо је и осмехнуо се. Била је обезоружана.

Двадесет дана касније, са двојицом хомосексуалаца, члановима организације Сатурн, отпутовао је у Индију.

Три и по месеца нису ништа чули о њему.

– Рикнућу³ ако нешто одмах не пронађете – цвилео је Жишка са задњег седишта.

– Зашто мало не завежеш, кретену! – урликнуо је Цар. Осећао је снажно струјање иглица кроз крвне судове и постајао је све нервознији. – Ниједан од нас не осећа се хај⁴ и зато зачепи њушку. Фрикнућу⁵ ако наставиш да нас давиш својом паранојом.

– Мурија! – процедио је Владимир. – Завежите.

Патролна кола полиције под алармним светлом долазила су иза њих и Владимир их је угледао у ретровизору.

Тројка у колима нагло је престала да се препире. Жишка је полагао на седиште и наставио тихо да цвили, само је интонација, услед блиског страха, постала паничнија.

³ Рикнућу – лоше проћи, на сленгу наркомана.

⁴ Хај – повишено расположење, на сленгу наркомана.

⁵ Фрикнути – сићи с ума, на сленгу наркомана.

Цар је окренуо главу тако да је крајичком ока могао у спољном ретровизору да прати приближавање патролних кола.

Владимир се концентрисао на семафор, где се укључивало црвено светло. Притиснуо је кочницу, али је знао да се то неће одразити на задњим кочионим светлима, која већ месецима нису радила.

Возач патролних кола укључио је сирену. Аутомобил полиције обишао је шкоду октавију и прошао кроз раскрсницу док су се алармне кровне светиљке панично окретале, а сирена се дуго оглашавала и када су се кола давно изгубила из улице.

– Дижу фрку само да би фурнули без чекања – приметио је Владимир, пребацујући мењач у први пренос. Аутомобил је кренуо кроз зелено светло. Дошавши до средине раскрснице, нагло је окренуо волан. У преносном механизму зглобови су пискаво зашкрипали.

Жишка је зацвилео: – Како возиш, друкатору безвезни.

– Пустите ме! Пустите ме! Пустите ме! – Владимир је трескао пеницом по волану.

Кола су грабила низ стрму улицу, уз коју су брекћући долазила два аутобуса.

На једном од углова Владимир је наново окренуо волан и аутомобил је ушао у тиху улицу с високим платанима.

Педесет метара даље налазила се апотека, чија је зелена светлећа реклама змиркала у празнину периферијске улице.

Вече се давно спустило. Светла по околним зградама била су упаљена. Изненадни октобарски ветар ошинуо је улицом приморавајући Бокана да притисне дугме на разводној табли и за неколико центиметара подигне прозор на колима.

Луд сам за њобом, њаче,

али луд сам ионако... – чуо се са радија глас Ђорђа Балашевића.

То је тачно, размишљао је Бокан. У питању је свеопште лудило. Оно је фактор ризика, а ја не видим ни један једини разлог

да се упуштам у ризик. Њих двојица су професионалци и време ће показати да сам у праву. Ко би други имао разлога да прати Ђуровића већ неколико седмица?

Службено возило са Краљем и Делићем Бокан је приметио оног поподнева када је возио Ђуровића на састанак с представницима британске корпорације *Конвектиик*.

И сада, приближавајући се семафору, реаговао је као сваки професионалац – погледао је у оба ретровизора.

Голф боје труле вишње приближавао се, лагано успоравајући кретање. Бокан је имао утисак како возач води рачуна да остане на одговарајућој удаљености.

Тако је то с људима, размишљао је Бокан. Постоје типови који су антипатични већ при првом сусрету. Нормално изгледају, уобичајено се понашају, ни по чему се не разликују од већине, чак се труде да освоје симпатије, а ипак изазивају одбојност. Избија нешто из њих што човека спречава да их прихвати таквим какви јесу.

Ђорђе се и даље чуо:

*Ауд сам за њобом,
али ово и јесте време лудих...*

Мол–дур–мол. Балашевићев глас се таласао у доњем регистру док је оркестар мењао хармонију кроз необичну модулацију.

Светло на семафору се изменило.

Бокан је наставио да вози улицама којима је могао најбрже да стигне до улаза у троспратницу на периферији Београда у којој је Жоја Пипер имала трособан стан. Прелазећи преко моста који спаја стари и нови део града, поново је погледао у ретровизор. Голф је био удаљен педесетак метара, долазећи споријом траком. Нешто у ритму вожње и непромењено растојање учили су да Бокан обрати више пажње на возило иза себе.

Прешао је преко моста, скренуо на десну страну и спустио се према низу троспратница. На паркингу је зауставио кола, изашао и отворио врата.

– Одлично си возио – рекао је Ђуровић, лупивши га неколико пута по рамену, и нестао у улазу у троспратницу.

Бокан је одвезао кола у удаљени део паркинга, изашао из њих и као човек чија су се леђа укочила од седења у незгодном положају истезао је руке и рамена. Истовремено, погледом је испитивао околину. Голфа боје труле вишње није било у близини.

Значи, преварио сам се, размишљао је Бокан, затежући вратне мишиће. Мораћу да престанем да гледам будалаштине на телевизији. Зашто би неко пратио Ђуровића?! Мене, свакако, нема ко да прати. Ничија жена ми није љубавница, ништа нисам проневерио ни украо. Не зато што не желим, већ зато што ми се таква могућност није пружила. Осим штимовања километраже у понеком путном налогу. Али у односу на возаче већине политичких функционера, ја сам бедан аматер. Дакле, ако нико нема разлога мене да прати, значи да га интересује Ђуровић.

Следећа Боканова претпоставка тицала се Милене.

Тихо је мрмљао: – Вероватно жели да потврди своје сумње и некога је унајмила да јој шпијунира мужа.

Одмах је одбацио такво размишљање.

Једном приликом Ђуровић му је рекао: – Најважније у животу, Бокане, јесте да пронађеш жену која ће те разумети. Миlena и ја се сјајно слажемо и разумемо.

Како да не!

Бокан је знао да Ђуровић не говори истину.

Било је тренутака када је постајао Ђуровићев исповедник. То се најчешће догађало при поврацима са службених вечера, када би Ђуровић попио више него што је требало, или након љубавних посета Жоји Пипер. Бокан је обично ћутао, климао главом и био усредсређен на улице пред собом.

Сада, на паркингу испред зграде у коју је ушао Ђуровић, Бокан је развезивао пертле. Ципеле су га стезале. Његова широка стопала тражила су више слободе од оне коју му је обезбевљивала обућа купљена у Италији, при недавном боравку у Милану, где је возио Ђуровића.

Насмејао се самоме себи. Какве му се то будалаштине вр-
змају по глави? У кога он сумња? Сугерише сам себи, а аутосу-
гестија је најпознатији облик утицања на свест човека какав је
он. Требало је одбацити глупе претпоставке.

И тада је угледао аутомобил.

Голф боје труле вишње био је паркиран у дну паркинга, у
сенци бетонског држача реклама. Довољно далеко да не пада
у очи, али сасвим довољно близу да би се улаз у зграду видео
као на длану.

Бокан је наново закључио да су у питању изузетно способни
професионалци.

Од тада их је виђао кад год би кренуо са Ђуровићем. Када
голф боје труле вишње не би био у близини, Бокан се осећао као
да му нешто недостаје. Питао се да ли да Ђуровићу скрене па-
жњу на двојицу професионалаца. Дошао је до закључка да би то
био погрешан поступак. Никада се није знало када ће се приви-
легије једног човека претворити у њихову супротност. Ђуровић
је једанаести функционер коме је он додељен као возач. Сви су
они одлазили нагоре или надоле, а он је остајао да траје. Мењао
је само аутомобиле у складу с годинама производње и функци-
јом онога кога вози.

Бокан се вратио у аутомобил, седео је заваљен у удобно
седиште, гледао према голфу и са радија аутомобила слушао
Балашевића.

*И ја ћу за нас оседлајџи сѝрах, а џи ме љуби док не изѝубим
гах.*

3.

– Искључи телевизор, молим те!

Глас Звонка Контића, као и обично, имао је мазну боју и
Исаку Штајну је изгледало да се, док је кривудао деском према